

MUNKA

Megjelenik: Szombaton

Negyedévre 25.000 K

Postacsekk: 28.744 sz

Apróhirdetések: szavankint 1000 K., a legkisebb hirdetés 10.000 K.

Felelős szerkesztő: Szántay István

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Laptulajdonos: „A Munka” lapvállalat

IV. évfolyam. 42. szám.

ára 3000 K

Salgótarján, 1926. október hó 16

Leszerelik a rágalmazókat.

Azt a hirt kapjuk Párisból, hogy a francia belügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben a Franciaországban élő külföldi állampolgároknak szigorúan megtiltja a politikai agitációt. Bárha ez a rendelet az olasz kormány kívánatára lett kiadva, bizonyosra vesszük, hogy vonatkozik azokra a Párisban élő úgynevezett emigránsokra és kommunistákra is, akik dacára magyar származásuknak, évek óta abból élnek, hogy Magyarországot külföldön megrágalmazzák. Központja ezeknek Károlyi Mihály és azok a hírhedt emberek, akik az 1918-iki szomorú időkben köréje csoportosulva belülről buktatták meg a törtenelmi Magyarországot, melyet most kívülről ostromolnak. Kivülről természetesen, mert vannak egy s más bűnök a rováson melyekért még felelniök kell idehaza.

Mert természetesen csak ez a felelősségtől való irtózás tartja künn az irhajukat igen féltő rágalmazókat, dacára annak, hogy ők odakünn azt hiesztelték, hogy a közszabadságok gyakorlása, meg tudja az ördög miért nem találhatják helyüket e hazában. Valóban furcsa dolog, hogy Magyarország, mondjuk tíz millió lakosa itt nyugodtan és csendesen tud élni és a viszonyokhoz képest érvényesülni: csupán huszharminc embernek nem elég az a levegő, az a szabadság, amiben itt-hon élhetnek. Persze, mert ők szabadság alatt azt szeretik érteni, hogy a la 1918: úgy forgassák fel az ország nyugalmát, ahogy éppen gusztusuk támad. Megkerülnék valami könyvtől s azt azon melegeben meg kell itten csinálni: ez az ő nézetük. Hogy aztán derűre-borura nem igazathatnak és nem forradalmasíthatnak mint annakidején egy pár hónapig tehették, kikiabálják a világnak, hogy nálunk nincsenek közszabadságok. Ilyen értelemben csak-ugyan nincsenek, de csekély kivétellel az egész nemzet is azon van,

hogy a hazaárulók számára ne is legyenek.

Eddig kinn elég jó ment a dolguk, mert a hazaárulást nem végezték ingyen, bizonyára szép napidíjakat, tiszteletdíjakat és működési pótlékokat vágta zsebre moszkvai forrásból. Most azonban egy kis baj van. Hogy nem lehet Franciaországban agitálniok, ezzel értékük is devalválódik s kénytelenek lesznek munka után nézni, ha ugyan értenek valami

ilyesmihez. Mindenesetre meg fog szünni az a szörnyű állapot, hogy Magyarország restitúcióját rágalmakkal dezauválják, magyar állampolgárok. Ennek nagyon sok kárát vallottuk eddig is, mert a rossz hír szárnyon jár, a jó, alig kullog. Ezek pedig mindig csak rosszat és újra rosszat hirdettek rólunk. Belekapaszkodtak a külföldi közvélemény tájékoztatásába és hihetetlenül hamis adatokkal dolgozva, lelkiismeret nélkül káromoltak mindent, ami az ő lelküknek idegen, de a magyar érzéseknek szent.

Az angol általános sztrájk tanulságai és a magyar nemzeti munkavédelem.

A legutóbbi lezajlott angol általános sztrájk révén nagy megpróbáltatáson esett át Anglia. A szervezett munkások milliói elbódítva a forradalmosító elemek izgága bujtogatásaitól, oly tette határozották el magukat, mely lételelőjében rendítette meg az egész országot. Ezzel ártottak nemcsak a polgárságnak, melynek létérdekeit veszélyeztették; hanem magának a munkásságnak is. Csakis a végtelen elvakultság és fékezhetetlen gyűlölet vezethet ilyen forradalmi akcióra, mert az erőszakos béke nyomán keletkezett gazdasági leromlottságból, melynek a kontinens valamennyi állama áldozatul esett, — győző épügy, mint legyőzött, csakis úgy lehetséges a felemelkedés a régi szintre, ha a nyugodt munkálkodás menetét nem elvakultság és gyűlölet, hanem a józan megfontolás, megértés és hazafiasság diktálják.

Az angolországi általános sztrájk szintén ilyen elvakult, a késhegyig vitt harc volt a szervezett munkásság és a polgári társadalom, vagyis maga az állam között, mely ép a polgárság szervezettensége folytán eleinte kétes kimenetűnek látszott. A munkásszervezetek parancsszavára megállt az egész gazdasági élet egészséges leütése. A veszély annál nagyobb volt mivel a sztrájkolók a mindennapi életszükségletet ellátó üzemeket is bevonták a sztrájk körébe. Nemcsak a bányákban szűnt meg a munka, hanem megállt a vasut és mindenféle közlekedési eszköz, nem működtek a városokban az élelmezési, világítási, vízellátási berendezések, elhaltatott a közlelemény szócsove, a sajtó. És ép az elemi életszükségletet képező üzemek voltak a polgárság védelmi frontjának Achilles sarka. Mert a rendet a

karhatalmi alakulatok, mint katonaság, csendőrség és rendőrség általában fenntartották ugyan, ez azonban egymagában ma már nem elegendő. Mit használna a rend, ha nincs vasut, élelem, viz, világítás? Milyen mérhetetlen kár érheti a termelőket, ha a szállításra kész élelmiszerek megakadva és romlásnak kitéve nem juthatnak el a fogyasztóhoz? Mily rettenetes rémhírek szállonghatnak, ha hallgatásra van kárhoztatva a sajtó!

Az angolországi általános sztrájk 9 napig tartott csupán, mindazonáltal mérhetetlen kárt okozott úgy a kincstárnak, mint a magángazdaságnak. Az összkiadások meghaladták a 403 ezer fontot (kb. 150 millió magyar korona), a kárbavesztett munkaidő pedig felbecsülhetetlen. Részt vett a sztrájkban kb. négy és félmillió munkás.

Az angol polgárság egészséges életöztönéből kifolyólag fölismerete a nagy veszélyt s a legnagyobb erővel és elszántsággal felvette a harcot. A munkásság szervezettensége szembe állította a maga szervezettisében rejlő erőt. A sztrájkoló fizikai munkásság helyébe tömegével jelentek meg önkéntes szellemi munkások és örömmel vonultak fel szükségmunkára, kiknek élelemmel való ellátását londoni urihölgyek vállalták magukra. Ugyyszólván a sztrájk kitörésének első óráiban ezek az önkéntesek átvették az elhagyott mozdonyok és egyéb szállítási alkalmatlanságok vezetését, gépkocsikat állítottak be a forgalomba, elállták a vízellátást, — világítást, rögtönzött élelmiszerelosztó helyeket állítottak fel, gondoskodtak a szállításra készenálló könnyen romló élelmiszerek be- és kirakásáról, valamint a tovább szállításukról. „British Gazette” néven napi-

lapot adtak ki, mely oly felkészültséggel dolgozott, hogy ezen szükséglap a sztrájk utolsó napjaiban napi 800 ezer példányban jelent meg. Segítségére voltak a karhatalmi alakulatoknak az élet és vagyonbiztonság megőrzésében. Vasuti és gyári berendezéseket, raktárakat és a gördülő anyagot megvédték az ilyen sztrájkokkal együttjáró rongálástól, szóval gyönyörű, követelésre méltó példáját adták a polgári öntudatnak és élni-akarásnak.

Tisztán ezen határozott és harcra-kész fellépésnek tudható be, hogy aránylag rövid 9 nap alatt sikerült a sztrájkot letörni, pedig számos esetben a sztrájkoló munkások és felelőtlen tömeg ezen önkéntesek munkájuk teljesítésében nemcsak akadályozták, hanem még életüket is fenyegették, sőt volt rá eset, hogy egy-egy önkéntes életét is veszítette hontól munkája közben.

Dacára ezen késhegyig menő harc-nak, győzött a sorompóba lépett polgárság; a harcot azonban nem állhatta volna meg ilyen sikeresen, ha akcióba lépését nem előzte volna meg a tervszerű előkészület, ha a közdöitéren való megjelenése ötletszerűen történt volna.

Angliában készen állt már a sztrájk kitörése pillanatában a polgárság önvédelmi szervezete. Az angol kormány józan előrelátással már jóelőre életre keltette a brit munkavédelmi intézményt, amelynek célja, hogy előre megszervezze a hazafiassan érző, szélsőséges elemeket. Azok kiképzetéséről gondoskodott s megállapított terv szerint előre beosztotta őket jövőendő munka, vagy öröhelyekre. Az angol polgárság munkavédelmi szervezettisével gyönyörűen állta meg helyét, osztatlan elismerés és szép eredmény kísérték áldástól tevékenységét s egyszersmind példát is adtak a többi államok polgárainak, miképpen lehet és kell, hasonló forradalmi megmozdulásokat leküzdeni. Ez alól nem vonhatja ki magát a mai viszonyok közt egy állam sem. — Gyuanysággal telített egész Európát!

Nekünk magyaroknak sem szabad abban a reményben ringatnunk magunkat, hogy az angolországi sztrájkhoz hasonló megmozdulás bennünket nem érhet. Az erőszakos békédiktátumok nyomán haladó politikai és gazdasági feszültség, az egyes társadalmi osztályok ellenes indulatu türelmetlensége egymással szemben, munkaadó és munkás közti éles ellentét, melyet még hevit a szocialista kommunista tévtanok féktelensége, az általános elszegényedés és munkanélküliség, legfőképp azonban az egész világot behálózó moszkvai agitáció, melyek mindegyikéből kirombanhat a polgári tár-

Öreg palócok.

— Aggy Isten!..
— Aggy Isten kendnek is! Hát kigyótt? Kigyótt?

— Kil Mondok mán kigyüvök máma. Ténnap nem gyűttem mer, hogy im a karanci bucsun vótam!

— Eén is mentem vóna, de ezek a rossz lábak, nem igen mennek mán hegynek. —

A két cserzett képű öreg hosszú szürbe burkolózva ott állott a lejtőn, éjjeli szállásra csapták ki a lovakat az erdőszélre. A rét laposán egy domb emelkedett ki: a Tatárdomb, mögötte húzódott föl a hegynek a Tatárárok. Azt mondják öreg emberek, hogy réges-régen mikor a tatárok jöttek Nagymagyarországra víz helyett vér folyt a Tatárárokban...

Északnak a merre az országot kanyarog, arra felé esik a Sátoros szurdokja. Hejl Sok északról jövő ellenség feje zuzódott szét a Sátoros vaskapuján!

Alkonyodik. A nap épen, hogy le-bukott, az ég alja tűzvörös színű lassan citromsárgába megy át, azután homályos zöldes kékbe és egyik csillag a másik után tűnedezik föl az égen.

— Hát nagyon magos hogy a Karancs. Aszongya Pesta, hogy a zolasz

határon háromszor olyan magos hegyek vannak, — meg a Kárpátokba!

— Vannak. Aszongyak akik ott jártak, hogyna tetejük mindég fejhöbe vannak takaródkodva. Hej Estók komal El is kell a bucsu az embereknek, nagyon megromlott mán a nép, azé vágja úgy az Isten a magyart.

— Azé. Pesta is úgy megromlott a háboruba, hogy mikor hazagyótt a templomba sem akart járni, az Isten bocsássa meg.

— Aszonta, hogy az a sok-sok csellag amit-e, meg a föld, hogy mind a naptól szakatt el. Hát mondok mi a nap? Aszongya, hogy egy borzasztó nagy tűz. Hát osztengat mondok, ki gyűtötte meg azt a nagy tüzet? Erre mán a Pesta gyerek nem tudott szólni.

Az öreg elkezdett magába kuncogni. Mindaketten halkan kuncogtak.

— Meg aszongya, hogy a zember a majomtól származik. Mondok a majom a zokos állat, inkább megmaratt majomnak, mer ha ember vótt vóna belőle akkor dolgozni kellett vóna neki! Ezen megint kuncogtak egy kicsit.

A lovak vigan harapták a zsenge füvet, van jó legelő az idén, adott a jó isten elég esőt rája. A két öreg hanyat feküdt az egyik fa alatt, úgy néztek a csillagos eget.

— De most mán megjavut. A múlt éccaka látása vót neki. Hát kihajtotta a lovat ide a karanci ódalba. Lefekütt a gyepré, el is alutt. Éfél tájba fölérzett, énekszótt hallott, de hogy az nem vót emberi ének, olyan vót mind a gyönyörűséges szép, csendes muzsikaszó. Oszt csak láttya, hogy egy sor fehér ruhás asszonyfélék libegnek kifele a hegynek, de hogy a lábuk nem érte a földet.

— Angyalok kara lehetett! —

— Biztos! Aszongya, hogy most mán hisz mindent, mer hogy olyan csudát meég nem látott soha a zéletbe! —

Nagyot hallgattak utána, — jól esett nekik, hogy a Pesta gyerek megtért. Egy csillag futott le hosszú ívben az égről, aztán eltűnt a Karancs ormán.

— Hát beony csak rosszat hozott a háboru. Annyi magyar hullott el, mind a réten a fűszál, oszt heába.

Aszongya Pesta, hogy egyszer a finy gárgyistákkal verekettek.

— Mi a, hogy gárgyista?

— Hát, hogy ők vóttak a zoros királ testörzői. Oszt van oiteng egy nagy kanyargós víz, azok a finyek meg bevették magukat egy olyan kanyarba, hogy senki se tudta onnan kimozdítani. A vasas neémetek se bírtak velők. Oszt aszongya a neémet császár, hogy rájok kell eresztényi a magyar honvédokat.

Azok oszt úgy megszalajtották őket, hogy alyig bírták utóérni, de oszt mikor utóérték megitták a zaldomást. Aszongya hogy, egy testvér a finy a magyarval, oszt mind a ketten idegeny parancsra ontották egymás véreit.

— Hát azok monták, hogy hiába küzd a magyar a zorosval, mer azt nem lehet megverni, hacsak ennen magát meg nem veri, mer a hátrá, hátrá, egész a világ másik ódalára hátrá. Hogy aszongya hogy Napólony vót a világ letokosabb vezéri oszt asse tudta megverni a zoroszt. —

— Olyan okos ember vót?

— Olyan. A megverte meég Hirdembungot is. Ó parancsolt a zegész világon!

— Oszt jó ember vót?

— Jó. A szegény embert segitette, a cseléggyei meg mind császárok meg királyok vótak.

— Istenes ember lehetett.

— Az. Egy falubó valók vótak Szent Ilonával, ott is hótt meg.

— Csendes éjszaka volt, csak a tücskök ciripeltek állhatatosan. Szemre huzott kalappal lassan elszendergett és almodta csodákkal teli álmát, két egyszerű lelkű, istenfélő öreg palóc.

M. D.

sadalomnak megsemmisítésére irányuló merényletek egész sorozata.

Mérlegelve a kontinens összes államainak sirlimas gazdasági leromlottságát, hazánk törekény kis hajójának kormányosai is megindították a magyar polgárság megszervezését, melynek eredményeként létesült meg 1921. évben a magyar Nemzeti Munkavédelmi intézmény. Célja a polgárság hazafias elemeinek egy szervezetbe való tömörítése és az a rendeltetés, hogy függetlenül minden politikától és pártbefolyástól — zavargások esetén — a létfontosságú mulhatatlanul szükséges üzemek zavartalan működését biztosítsa, minden rongálástól megóvja s hogy a munka megtagadással szemben a nemzetfenntartó munka védelmezője legyen. Ez az intézmény a belügyminiszter legfőbb felügyelete és irányítása mellett, a belügyminisztérium közbiztonsági osztályának keretében működik, s lép a tettek mezejére, ha kell.

A magyar nemzeti munkavédelmi szervezet is kiállotta már a tűzpróbákat

1926. vasutas sztrájk idején, a közreműködött egyéb munkabeszüntetéseknel, így a nyomdász és kenyérgyári sztrájk-nál is.

A hazafias polgárság széles rétegeiben szunnyadó áldozatkész kötelesség-érzetet váltja, — szükség esetén — tevékeny valóra. A magyar nép nyugodtan alhat amíg van munkavédelmi szervezet. Az angolországi általános sztrájk legyen a mi részünkre is egy mementó! Amíg szembeállítható a garázda elemek forradalmával a „munkavédők” bátor csapata, addig, de csakis addig nincsen semmi elvesze. A Nemzeti Munkavédelem őrt áll a gáton, vezérelve ama magasztos gondolatot, hogy csonka Hazánk is csak a nyugodt munka feltétlen biztosítása révén emelkedhet fel ismét mai siralmas helyzetéből. Sok tízezer polgár áll már is készen, ha felhangzik a munkára hívó szót. És te, tisztelt polgártárs, ha olvasod ezen sorokat, ne tévőzz, hanem csatlakozz és segíts!

A salgótarjáni róm. kath. plebánia hiveihez.

A helybeli r. kat. plebánián felmerült az a gondolat, hogy ily népes, a falvakkal és telepekkel több mint huszezer lelket számláló plebánián nincsen értékes templomi felszerelés. Egyházi ruháink, kelyheink, szentségtartók, mellékoltárunk, ha rendesek és tiszták is, mégis igen szegényesek, semmiféle műértékkel nem bírnak és semmiképpen sem látszanak méltóknak ily nagy népességű és buzgó hitközséghez mint a salgótarjáni. A csehekötő elrabort ősi Felvidékünk sokszor kicsi falvaiban, apró városkaiban a templomi felszerelések művészi örökértékű tárgyak, melyek közül nem egy 300—400 éves multra tekint vissza. Nemcsak anyagjuk, elkészítésük emelkedett ízlése, a régi idők belőlük sugárzó szelleme valóban csaknem felbecsülhetetlen műzeális kincsek avatták a szentelt tárgyakat.

Ugyanakkor az Alföldön és feljebb városunk magasságában levő magyar falvak és városok templomai mindezeket az értékeket sajnálatosan nélkülözik. Nem mintha a magyar faj művelése lenne gyengébb vagy áldozatkészége lanyhább, hanem az e tájakon dúló folytonos harcok századokon át megakadályozták ezek létrejöttét, vagy megsemmisítették a már kész műemlékeinket. A műtörténelem tanúsága szerint a Felvidék legkiválóbb művészei ötvöse mind vérszerinti magyar emberek voltak.

Ha a török-tatár dúlással terhelt mult mostoha volt hozzánk ezen a téren,

legyünk mi nagylelkűek az Ur Isten ügye iránt, pótoljuk e téren a hiányokat. Sokan vagyunk, nagy megerőltetés nélkül, közös áldozatkészéssel nagy és szép dolgokra lesznünk képesek. Jelenkori művészeink, ötvöseink a fejlett ízlés és technika idején nem kevésbé képesek az Istenháza-hoz méltó tárgyak előállítására. Bizonyosága ennek a most megnyitott budapesti egyházművészeti kiállítás, melynek tárgyai Európa nagy nemzeteinek hasonló kiállításával felveszik a versenyt. De teljes a bizalmunk a buzgó salgótarjáni katolikus hives áldozatkész-ségében is. Mert valóban minden elismerést megérdemel az az élő hitről tanus-kodó templomlátogatás, melynek férfiak és nők részéről egyformán tanui vagyunk. Ennek a komoly hitűségnek a jele, hogy szegény hitközségünk a legnehezebb időben kitartással hordta össze harangjainak tetemes költségét.

Ezekhez a hivesekhez az volna most a tiszteletteljes indítványunk, hogy közös adakozással a templom elavult szentségtartóit és áldoztató kelyhét cseréljük fel igazán művészi, modern ötvösmunkákkal. A költségek fedezésére elfogad a plebánia pénzügyadományt, de szívesen vesz és kér használatban ezüst, arany tárgyakat, gyűrűket, ezüst pénzeket, divatja mult ezüst láncokat, bresztékeket stb., melyeket beolvastva breszté ötvösmű-vésszel készíttetnénk el a műtárgyat.

E nemes célra már eddig is szép

érték gyűlt össze a kat. plebánián egészen szűk körben. A cél azonban az, hogy a hivesek közös áldozatkészége legyen az eszme megvalósítója, azért ez-uton is tisztelettel kérünk minden jó katolikust, hogy legszebb kegytárgyunk megvalósításában részét kívenni szíveskedjék.

R. Kat. plebánia.

Hírek és különfelek.

Dr. Antal Géza a Dunántúli ref. egyházkerület püspöke a hó végén 30 és 31-én egyházunkat meglátogatja. A püspök tiszteletére 30-án este az „Acélgyári OlvasóEgyet” nagy termében a fővárosi szereplők közreműködésével Magyar Estélyt rendezünk. Az estély műsorát a jövő számban közöljük!

Köszönetnyilvánítás. Megboldogult férjem váratlan elhunytá alkalmából jöleső részvét nyilvánílt meg irántunk magánosok és egyesületek, intézetek részéről. Fogadják ezért és fáradozásaikért őszinte köszönetünket özv. kálnoki Bedő Lajosné és leánya.

Tragikus eset. Mult számunkban megemlékeztünk néhai Sajban Rezső cipész-mester és borkereskedő szerencsétlen haláláról. A temetés után az özvegy nem tudott a csapásba beletörödni, annyira szívére vette azt, hogy a szerencsétlen asz-szonyon az elmebetegség tünetei mutatkoztak s a városi tisztí orvos intézkedésére Budapestre, az új Szent János kórház elmeorvosi osztályára szállították. A család iránt igen nagy a részvét.

A gályarabokra eladott protestáns lelkesek szabadulásának 250 éves emlékére október 24-én vasárnap d. u. 5 órakor emlékünnepet rendez az evangélikus egyház a templomban, amelyen megilletődött lélekkel kíván megemlékezni a hazai protestantizmus leggyásosabb napjairól és hálát akar mondani az Istennek az emberek közt a megértés terjedéséért. Az ünnepség rendje a következő lesz: 1. Közének. 2. Oltári szolgálat. 3. Bus magyarok imádkoznak. Előadja: a Prot. énekkar Kovács Géza karnagy vezetésével. 4. A gályarab. Bihar Kálmántól. Előadja Tuba Ilonka. 5. Händel: Largo. Előadja hegedűn Kralovszky Zoltán, orgonán kiséri Vadász Bertalan, főgimn tanár. 6. Emlékezés a gályarabokról. Felolvassa dr. Zelenka Ottó kir. járásbírósi elnök, egyházfelügyelő. 7. A gályarabok éneke. Előadja a Prot. énekkar Kovács Géza karnagy vezetésével. 8. Bach Fuga. Orgonán előadja Vadász Bertalan főgimn. tanár. 9. Hatalmas Ur. orgonakísérettel éneklí Kovács Géza. 10. Zárzó, ima áldás. Mondja dr. Csengődy Lajos lelkész. A mindhalá-

lig hives emléket tiszteletben tartó minden érdeklődőt ezuton is szeretettel meg-hívunk.

Nyilatkozat. Alulírott október hó 9-én többek előtt tett és az Ébredő Magyarok Egyesületére vonatkozó sértő kifejezésemet visszavonom és azokért az Egyesülettől bocsánatot kérek. Salgótarján, 1926 október 12-én. Klein Olga. Elő-tűnk: Törzsök Károlyné, Burian Lajos.

Felgyógyult a kazári plebá-nos. A salgótarjáni olvasóink közül kevesen tudják, hogy Szerémy Gyula kazári plebános, — akit pedig a helybeli katolikus hives gyakran láttak a templomi szószenen fiatalos arccal és galambösz fejjel — élethálá közt legbeve került az acélgyári kórházba mintegy 5 héttel ezelőtt. Ma már minden veszélyen túl van hálá erős szervezetének, ápolói lelki ismeretes gondosságának és mindenekfelett hálá Dr. Dörflinger János acélgyári kórházi főorvos, kiváló operatő-nagyszerű orvosi képességeinek és kitű-nően végrehajtott operatív be-avatkozásának. Szerémy plebános ugyanis másfél évtized előtt vadászaton megcsusz-ván közvetlen közelből hatolt be testébe a legérzékenyebb szervek közé saját fegyverének töltése. Azóta a legkiválóbb budapesti operatőrök kezelték kevés eredménnyel. Baja folyton súlyosbodott míg az ősz folyamán életveszélyes jelle-get öltött. Valósággal az utolsó órában jött Dörflinger dr. beavatkozása, ki igazán bravuros operációval a sir széléről rántotta vissza a beteg lelkész. Összint örömmel üdvözljük a városunkban is előnyösen ismert kedélyes Szerémy plebános szerencsés felgyógyulását alkalmá-ból. Nem kevésbé örömmel gratulálunk a kitűnő operatőrnek Dörflinger dr.-nak, kiben — miként ez és a többi hasonló műtéti bizonyítják — városunk igen komoly és súlyos értékkel gazdagodott, kinek alapos szakismeretere, lelkiismeretessége nagy orvosi, főként operatőri gyakorlatára teljes bizalommal bízhatjuk feltett kincsünket egészségünk. Minden-esetre a vidék folyton emelkedő kulturá-jának a jele, hogy kényes operációkat az ország centrumán kívül is kitűnő eredménnyel végeznek.

Az Ébredő Bányász Szakosztá-ly küzdelme a bányatársadalmi reformtervezet ellen. Ismeretes, hogy a Népjóléti Miniszteriumban egy kidolgozott s a társadalmi vonatkozó tervezet fekszik, amelyet az ősszel össze-ülő nemzetgyűlés fog törvényre emelni. A tervezet néhány pontja a munkások érdekeit veszélyeztetik s az Ébredő Bányász szakosztály a tervezet amő pont-jai ellen memorandumot adott be a Nép-jóléti Miniszteriumban. A beadványt 24

A könyvművészet őskora.

II. A KÖNYVDISZÍTÉS.

A könyvművészet legősibb része a könyvdisztés, amely olyan régi, mint maga a könyv, sőt mint Walter Crane mondja, az illusztráció előbb létezett még a könyvnél is. A kézírati könyvek lap-jait a legrégibb időkől fogva festett, dekoratív hatású kezdőbetűkkel (iniciálék) ornamentális díszítésekkel és miniatűrökkel ékesítették.

Az iniciálék tulajdonképpen az írott szöveg nagy kezdőbetűi voltak amelyek a miniatúra festésben gazdag kiképzést nyertek és ornamentikájukkal, esetleg hozzájuk fűződő képes ábrázolással együtt gyakran egész oldalt is elfoglaltak. A régi kódexeket nem is lehet elkép-zelni művészi finomság iniciálék nélkül és a disztők, (pictorok, majd a XI. sz. óta: illuminatorok) fantáziájától ízlésétől függően sokszor igazán csodálatos szép iniciálék lappangtak egy-egy kódexben. A mi kódexeink közül említésre méltó Anonymus híres „Gesta Hungarorum”-ában a „P. dictus magister” kezdetű szö-veg P. betűje, azután a „Lermo supra sepulchrum” (Halotti beszéd, Pray kódex 1200) S betűje. Szépen vannak disztítve még: a Gyulafehérvári kódex, a Gutkeled-biblia, az Ehrenfeld-kódex, Kézai krónikája 1284, és a Bécsi képes krónika. Sajnos Mátyás király nagyszerű gyűj-te-ménye a Korvina, amelynek sokezer kö-tetéből ma kétségtelenül csak 130-at ismerünk, mintegy 45 európai könyvtárban van szétszórva, pedig ezekben diszlenek a legszebb kezdőbetűk, mert Mátyás ismeretes áldozatkészége mellett lehetsé-ges volt, hogy a legkiválóbb miniatűr-festők dolgozzanak Budán.

A könyvnyomtatás beköszöntése

után disztítés szempontjából legnevezete-sebb a fametszetű „Chronicon Budense” (Budai krónika), amelyet Hess András budai nyomdájá adott ki 1473-ban. A fametszetű disztítés után, a XVI. sz. óta különösen a rézkarc kezd fejlődni, amely átvette az iniciálék gazdag díszét is és kivált a modern angol könyvdisztítés ki-sérletezik annak felelevenítésével. (Morris, Beardsley stb.)

A miniatűr-festés szintén régi esz-köze a könyvdisztítésnek. Maga a szó a régente használatos minium-vörös festék nevéből származik. A miniatűröket maga-ba a könyvbe, tehát eleinte pergamenre, később merített rongypapírra, tollal vagy vcsettel festették. A fekete színt lámpakoromból készült festékekkel, a többi színeket finomra őrölt porfestékekkel amelyet tojásfehérjével, vagy ennyvel ke-vertek el s hígítottak, festették fel. Az aranyozás porarannyal, vagy laparannyal történt.

A miniatűr-festés történeti fejlődése természetesen párhuzamosan követi az ábrázoló művészet általános fejlődését. A legrégibb miniatűröket, Kr. e. 3—4000-ből az egyiptomi sírkamrákban talált papirusok őríték meg számunkra. A ró-maiaikról is tudjuk, hogy ismerték a mi-niatűröket, emlékeik azonban nem ma-maradtak fenn. Stílusok a IV sz.-ból származó vatikáni Vergilius kéziratból következtethetünk, amelynek kezdetleges miniatűrjein a klasszikus hagyományok hatását tapasztaljuk. Az V. sz-tól a VII. sz.-ig a miniatűr-festés a kelet római bi-rodalomban — főleg Bizancban — virág-zik, amint azt egy pár maradvány, így a firenzei biblia, a bécsi Genesis stb. di-sztítési bizonyítják. A bizánci stílus ha-nyatlása után a VII. és VIII. sz.-ban az

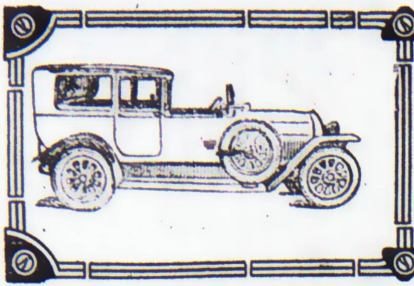
írországi kolostorok emelik művészi ma-gaslatra a könyvdisztítés művészetét. Jel-lemező az ir stílusra, az ornamentális ten-dencia tultengése, növényi, állati és em-beri figurációk gazdag szövevénye. A Ka-roling művészetének hatása alatt a IX. ban új stílus indul fejlődésnek. Az addig szokásos, tisztán disztő célzatu miniatűr-ök mellett a szövegábrázoló illusztrációk lépnek előtérbe, amelyek először csak a szövegkeresetekbe illetve fordulnak elő-később azonban önálló, olykor egész ol-dalas szövegképek nézeteit veszik fel. Ez különösen Német, Francia, Spanyolor-szágban és Hollandiában terjed el na-gyon. Tipikus képviselői ennek a kor-szaknak a wessobrumni kézirat (814) és Kopasz Károly biblijája (875) A X. és XI. sz.-ban Németország kerül az európai miniatűr-festés élére és teljesen elhomá-lyosítja a bizánci stílus hagyományait: a miniatűrök elvilágiasodnak és a témakör kibővül. Ebből a nemből való a román kor egyik legszebb miniatűrje: a „Hortus deliciarum” (1160 körül) A gotikus kor első fele szereti az erőteljes konturokkal dolgozó tollrajzos miniatűröket (Wolff-ram von Eschenbach „Parzifal”-jának miniatűrje), második felében már az ecsettel festett, naturalisztikus képek ural-kodnak. A XIV. sz-tól Franciaország ke-zébe siklik át a vezetés, hogy azután a XV. sz.-ban teljesen átadja a teret az olasz festőknek (Libérale da Verona, Altavante stb.) A renaissance művésze-te a miniatűr-festés stílusát is átalakítja: a figurális motívumok elevenebbekké, a tá-j-részletek realiztikusabbakká válnak, a perspektivikus közlésforma tökéletesedik és általában az egész előadás az új vi-lágképletnek megfelelően egyéni hangul-tyer. A XVI sz.-tól elenyészik a miniatűr-festés, felülkerekednek a fa és rézmets-

szetű díszítések, amelyekből Van Eyck, Dürer, Memling és mások a könyvmű-vészet grafikai stílusát és irányát terem-tik meg.

Külön csoportba tartoznak a keleti, nevezetesen az arab, a perzsa, az indiai és a török miniatűrök, a kalligrafikus technika remekei. Az arab „koránok” forró, misztikus disztő művésze a XIV. XV. sz.-ban éli aranykorát. Indiában Ak-bar nagymogul idejében, a XV. sz.-ban virágzik a miniatűr-festés, itt különösen Daswanth és Bazavan tűnnek ki. Perzsia szintén ebben a században produkálja leg-szebb műveit, mint jel a világhírű „Se-janis kertje”. Törökország azonban arab, perzsa, — a XVI.-XVII. sz.-ban pedig — bizánci hatások alatt áll.

A miniatűr-név később, a XVII. sz-tól a XIX.-ig ismét felszínre kerül, de már csak kisméretű, elefántcsontra vagy per-gamentre festett finom kivitelű festm-nyek, arcképek megjelölésére szolgál. Ezek a maguk idejében rendkívül nép-szerűek voltak, műgyűjtők körében még ma is igen kedveltek. Halálukat a fény-képezés okozta, amely olcsóbb voltánál fogva épen azt a területet borította el előlük, amelyen népszerűségüket meg-szerették.

Sajnos a kiadók ma már kevesebb gondot fordítanak a könyvek díszítésére mint régente, inkább azok praktikus volt-tát tartják szem előtt. Igaz, hogy sem az idő, sem a pénz nincs annyira bővíben, hogy művészi kiállításra törekedhessen. Ma már a könyvművészet sablonos tö-megmunkává laposodott, pedig igazán kár, mert egy ízlésesen disztított, harmó-nikus könyv szemlélete ugyanolyan eszté-tikai gyönyört okoz, mint bármely más műalkotás. Fekete Alfréd.

Bérautó!

Bérelhető: Rómer Testvéreknél.

Telefonhívó: 24.

6 ülés
Lakodalomra
Keresztelőre

fekeeteinges bányász f. hó 1-én Dr. Eckhardt Tibor orsz. elnök és Baranyay Aladár titkár vezetésével nyújtották át Dr. Vass József miniszternek, aki az Ébredő Bányász Szakszövetség kiküldöttét meghívta az okt. 7-re előkészített társulási ankétre Dr. Eckhardt Tibor orsz. elnök a miniszter előtt változta a magyar bányászok nehézségi helyzetét; reámutatott arra, hogy az angol bányamunkásság fizetése a társulatok bruttó jövedelmének 83%-át teszi ki, csak az összjövedelem 17%-át vehetik igénybe a bányatársaságok. Ezzel szemben a magyar bányászok a társulatok jövedelmének alig néhány százalékát kapják munkabér gyanánt. Okt. 7-én Kisák János és Hráskó Károly kiküldöttek az ankétén reá mutattak arra, hogy a máv. vonatkísérő személyzete 24 évi szolgálat után kapja meg a 100 százalékos nyugdíjat, akkor a föld alatt dolgozó bányász is részesüljön arra, hogy ne 40, hanem 25 évi szolgálat után részesedjék 100 százalékos nyugdíjban. Érdekes, hogy Peyer Károly az ankétén mondott beszédében megelégedett a 30 éves szolgálati idővel is!

Helyreigazítás. „A Munka” 41. számában megjelent tárcacikkben, mely az orvosokról, szól nyomda technikai okokból értelem zavaró hiba csúszott be, mely egyúttal a sorokba helyeztet két szót átvitt értelmét is megbénította. A tárcacikk utolsó bekezdésének em. sorai tehát eként olvassandók: „Ohajjuk, hogy Tarjánba helyezze, ha s z ú k lett számára az a világ, hol minden csak katonai parancsot lehel...”

Villanyvilágítás a város főbb utvonalaiban is igen gyenge, ritka beosztású és még így is megtörténik, hogy két-három lámpa sokszor egymás mellett kialszik, vagy megsérül s hétszámra nem pótolják s a járőrelők egymásnak ütköznek. Így van a kath. templom alatti szakaszban, a polgáriiskola felé is. A folyton növekvő autóforgalom idején mindenképpen ajánlatos több gondot fordítani az utcák kivilágítására.

A Miklósy színtársulat Salgótarjánban. Multkoriban megírtuk, hogy az özv. Miklósy Gáborné féle színtársulat feloszlott s egyúttal sajnálkozásunknak adtuk kifejezést. Örömmel vettük hát tudomásul, hogy özv. Miklósy né új társulatot szervezett, még pedig mint a névsorból látjuk, nívós, jó társulatot. A régiak közül az igazgatónőn kívül Erőss Pordán Gizi J. Lőrinczy Irénke és Jávor Ervin vannak a társulatnál. Az új tagok között Kürti Károly, Szirmai Imre, Nemes Lajos, Fekete Ilona, Daraghó Zoltánné neveit olvassuk. Az előadások szombatán, október 16-án kezdődnek a Casino nagy termében (Vadász-szálló). A nappali színházi pénztár a Pannónia vendéglőben lesz d. e. 9—1 óráig. Szombaton, okt. 16-án Csiky Gergely kitűnő vígjátéka a Nagymama kerül színre özv. Miklósy Gáborné fellépésével. Vasárnap 17-én a „Csókon szerzett völgyény” énekes vígjáték van műsorban. Hétfőn 18-án a „Marika” előadásra való előkészületek miatt nem tart a színház előadást. Kedden 19-én „Marika” az óriási sikert aratott kitűnő vígjáték kerül színre. Tekintettel a nagy érdeklődésre, mely Miklósy Gáborné új társulatával szemben megnyilvánul, hisszük, hogy a színház jól fog menni. Tisztviselők részére kedvezményes jegyek a bányagazgatóság pénztáránál vannak elhelyezve.

A ref. egyház tagok figyelmébe ajánlom, hogy a ref. lelkesi hivatalban jutányos áron kaphatók a legújabb kiadású énekes és imádságos könyvek valóságos folyóiratok és elbeszélések.

Tanügy. F. hó 11-én a helybeli tanítótestület nagy számban jött össze Kiss Gyula vendéglőjében bucsuvacsorára, amelyen a nyugalomba vonuló négy társukat ünnepelték. Nékám Istvánné, Kvopka István, Zvada János és Takács Mór váltak meg az iskolától sok esztendőre hűség munkálkodás után. A bucsubeszédet Lóser László íg. tanító tartotta, aki elis-

merő szavakkal emlékezett meg négy távozótársukról, kiemelve Kvopka íg. tanítónak a megszállott területeken magyarságáért szenvedett üldözöttségeit és Zvada íg. tanítónak menekülését a felvidékről. Nékám Istvánné és Takács Mór tanítók érdemes működését ismerjük hiszen ők már a béke boldog napjaiban is közöttünk éltek. A kedves ünneplésben meleg együttérzésben maradt együtt a tanítótag késő éjjelig.

Válasz B. J. urnak. „Néhány szó a többletermelés kérdéséhez” című cikket, — vagyis egyelőre ennek csak egy pár kitételét bátorkodtam tárgyalagos kritika tárgyává tenni. Erre B. J. ur oly sértő választ adott, amely nem tűrhető el, már csak azért sem, mert ez utmutatás volna a jövőre, hogy miként kell egy tárgyalagos kritikát terrorell megakadályozni. Sajnos, súlyos betegségem miatt most nem áll tehetségembe, hogy az eredeti cikket elejétől-végig felboncoljam és hamis adatait megvilágítsam, de ígérem, hogy rövid időn belül ezt megteszem. Ígérem azonban azt is, hogy B. J. ur lekicsinylő és sértő tonusát hasonlóval nem viszonzom, mert szemem előtt tartom azt, hogy aki megfedkezék magáról és azt bántja, aki őt nem bántotta, az már eleve elismeri, hogy nincsen igaza. Horváth Géza.

A rendőrségi épületére a pályázatok határideje f. évi október hó 9-én lejárt. Mint értesültünk városunkban is kaptak felszólítást a pályázatok beadására. Bizonyára lesznek sokan pályázók, különösen fővárosiak. A város közönsége nagy érdeklődéssel figyeli a pályázatok eredményét. Abban természetesen befolyást nem gyakorolhat, de kéri Dr. Pitta Lipót rendőrtanácsost, a kapitányság helybeli szociális gondolkodású és érzésű vezetőjét, hogy amennyiben módjában van hason oda, hogy lehetőleg helyi vállalkozó bizassék meg az építkezés lebonyolításával. Helybeli építőiparosaink csak ritkán juthatnak munkához, vagy ha hozzájutnak is, oly olcsó áron kell építeniük, hogy ráfizetnek. Városunkban vannak jónevű, megbízható vállalkozók, akik viszont a helybeli iparosokat támogatnák megrendelésekkel, míg az idegen vállalkozóknak bizonyára más nexusaik vannak. Jöleső örömet keltene városunkban, ha a munkanélküliség enyhítése érdekében, tisztán helyi érdekeltség kapna megbízást az új rendőrségi palota építésére.

Kálnoki Bedő Lajos

Salgótarján közönségének rövid 8 évi itt tartózkodása alatt szinte észrevétlenül szívbe lopta magát a „kedves Bedő bácsi”. Mindenki tisztelte és szerette. Egyike volt azon szeretetreméltó, nemesszívű embereknek, kiknek távoztával mély ségér úr támad az ember szívében. Elhunyt nagy fájdalommal tölti el ismerőseit és barátait, de pótolhatatlan veszteség Salgótarján méhéstsáradalmának. Ő volt az, aki hat esztendővel ezelőtt városunk méhésteit egyesületbe tömörítette. A fiatal egyesület megalakulásakor elnökévé, később érdemei elismeréséül díszelnökévé választotta. Nagy szaktudással, fáradhatatlanul intézte egyesületének ügyeit. Az ő vezetése alatt küzdötte fel magát a Salgótarján és Vidéke Méhéstegegyesület az ország első, — hasonló célt szolgáló — egyesületei közé. Tevékenységének meg is volt jutalma mert 1923-ban a földmívelésügyi kormány legteljesebb elismerést fejezte ki előtte. Szaktudása előtte Méhéstegegyesületek Országos Szövetsége is meghajtotta az elismerés zászlóját, midőn elnökévé választotta. Temetése nagy részvétel mellett folyt le Budapesten f. hó 10-én, ahol gyászbeszédet mondtak Szabó Dezső ref. lelkész, dr. Hercz Adolf és Koós Mihály. Emlékét örökké megőrizzük és tiszteltben fogjuk tartani.

Az evangélikus harangok pótlására megindult gyűjtés biztató eredményel folyik és nem egy esetben valószínűleg megkapható módon nyilvánul meg az

ősi evangélikus áldozatkészség a közömbösek mellett. amely megnyilatkozások az egyház elnökségét arra az elhatározásra bírták, hogy az egyháztanács elé azt az indítványt fogja terjeszteni, hogy a most befolyt adakozások az eredeti megajánlásokat tartalmazó gyűjtőívek könyvalakba való bekötése útján állandóan tartassanak nyilván és minden egyes adakozó családjában — esetleg az unokák korában is — ha előfordul a harangigénylés szükségessége, az ilyen esetekben a most felajánlott összeg erejéig a család minden időben díjtalanul vehesse igénybe azokat a harangokat, amiket jelenleg a legnehezebb gazdasági viszonyok közt, valósággal az ajkunktól megvont falatok árán szerezhettünk be. Minden adomány így családi adománnyá válik, amely a fiakat a most élő apák szép áldozatára fogja emlékeztetni. A céltól még távol vagyunk ugyan, de mindennap közelebb visz szép tervünk megvalósításához.

A bányatanítók egyesületének tisztújító gyűlése rendkívül megalapozottan zajlott le. Az elnök Trunkó Lajos nyug. íg. tanító meleg szavakkal emlékezett meg vele egyidejűleg nyugalomba küldött íg. tanítók értékes önfeláldozó odaadó és lelkes munkásságáról. A fiatal és életerővel küzdő kartársak hosszasan ünnepelték Perné Sándor zagyvapálfalvai s Vass Imre somlyóhegyi ny. kartársait s a tisztújítás kapcsán egyhangulag noha nyugalomba vonult már ismét Trunkó Lajos „Horthytelepen” lakó íg. tanítót s a multban vele működött tisztikart helyezték az ösztantestület élére. Így elnök Trunkó Lajos, titkár Sümeghy Emil, pénztáros Buchticska Antal, jegyzők Tibold Ilona és Král József lettek. A tanítótestület a f. évben Herczegh Ferenc, a mohácsi, véss, Assisi szent Ferenc emlékeinek is szentel egy-egy fejezetet egyesületi életében. A nyugalomba vonuló kiérdemesült tanítóknak mi is örömmel kívánunk kellemes boldog, zavartalan életet. Ugy hisszük, hogy rövidesen módunk lesz tanügyi arcképüket e helyütt is méltó keretekbe foglalni.

Az Ébredők nagygyűlése és közgyűlése Salgótarjánban. Az Ébredő Magyarok Egyesületének Salgótarjánban és környékén működő helyi csoportjai f. 17-én d. e. 11 órai kezdettel Salgótarjánban az Apollo moziban nagygyűlést rendez, amelyen a központ részéről Dr. Eckhardt Tibor nemz. gyűl. képv. orsz. elnök, Dr. Ulain Ferenc nemz. gyűl. képv. Rákóczy Béla ügyv. igazgató vesznek részt. A nagygyűlés, közgyűlés s az ünnepély programja a következő. D. e. fogadtatás a Főtéri állomáson. A vidéki csoportok s a salgótarjáni helyi csoport vezetősége üdvözlők a központi kiküldötteket. A díszfokosok ünnepélyes átadása Lovas bandérium, feketeinges Sas sportcsapat, fehér ruhás és magyarruhás lányok, magyar munkás asszonyok, vidéki helyi csoportok kiküldötteinek felvonulása, illetve díszmenete a központi Vezérek előtt a mozinál. Utána nagygyűlés a mozi-ban ahol Dr. Eckhardt Tibor orsz. elnök a bányamunkások gazdasági helyzetéről, Dr. Ulain Ferenc nemz. gyűl. képv. a keresztény társadalmi mozgalmak szükségességéről, Rákóczy Béla ügyv. íg. az ÉME céljairól tartanak előadást. A gyűlés után díszbeidő a Gaál féle vendéglőben. D. u. 3 órakor a salgótarjáni ÉME csoport évi rendes közgyűlése, melynek programja a következő: Elnöki megnyitó: Rákóczy Béla közp. íg. Főtitkari jelentés: Szántay István főtitkár. Pénztári jelentés: Gajnok Gyula pénztáros. Szervező titkár jelentése: Baranyay Aladár közp. szerv. titkár, Új vezetőség megválasztása.

Mayer Vilmos Nagy Magyarországa. Örömmel emlékszünk meg városunk eme új fűszer és csemege üzletéről mely a katolikus templom közelében a nagy trafikál szemben van. Mayer Vilmos ur aki nem is oly régen a Hangya Salgótarjáni fűszer osztályának volt még

a vezetője s a Hangyát felvirágoztatta. Saját üzletében is ugyanazzal az udvariassággal, körültekintéssel áll a vásárló közönség rendelkezésére. Üzlete nagyvárosias jellegű s minden kényes igényt képes kielégíteni. Hiszük, hogy Salgótarján közönsége új üzletében is ugyanazzal a szeretettel fogja fölkeresni Mayer Vilmost mint hajdan a Hangyában.

A Sasok Születi mulatsága. Az ÉME kebelében működő Sas sportcsapat f. hó 17-én este 6 órai kezdettel Salgótarjánban az Omilyák Károly vendéglőjében a folszerelésük céljára születi táncmulatságot rendeznek. Beléptidij nincs. Tárcrend 10 000 korona, melynek megváltása mindenkire kötelező. D. u. 4 órakor csikósok, csöszök, csöszleányok, bohócok felvonulása zeneszóval Salgótarján utcáin.

A Képes Krónika legújabb 42-ik száma pompás külsőben és érdekes belső tartalommal jelent meg. Az új számot az időszerű világeseményekről készült több mint száz fekete és fénynyomások kép díszíti, tartalmából pedig Palásthy Marcell, Kosáryné Réz Lola, Rexa Dezső, Bozay Margit novelláit, Zoltán Vilmos kitűnő Robindranat Tagore versfordítását, Dömötör István műtörténeti tanulmányát a régi budai házokról, Angyal Pál egyetemi tanár szociológiai cikkét, Tamás Ernő csevegését az ékszerdivatáról és Florio Banfi „Ave Roma Immortalis” című leírását emeljük ki. Folytatódik a mai számban „Az öt. koponya”, Scheridan világhírű regénye, melyet Zsigány Árpád fordít. A lap tartalmát még egyéb cikkek, rovatok, a szerkesztői üzenetek és a többszínű művészi címlap teszik érdekessé és teljessé. A Képes Krónika kiadóhivatala (Budapest, V., Akadémia ucca 10.) bárkinek küld mutatványszámot. Előfizetni pedig kiadóhivatalunk útján lehet. Egyes szám mindenütt kapható 8000 koronáért.

Nagyságos Ur beszéljünk egy kicsit arról a jobbpártól, — állt elem Torontálérseketlakon egy erősen bepálinkázott kubikos, mosolygó derült arccal. — Az én becsületem ugyan nem nagyon veszi be, de úgy látom, hogy jobb itt a telepes községekben a kormányal tartani, mert hurok van a nyagukon. Jó, jó barátom, — mondtam neki, látva, hogy erősen bizonytalan alapokon áll, menjen csak szépen haza, aludja ki magát és ha majd kiizzadott egy-két deci pálinkát, holnap szívesen elbeszélgetünk. — Felforgyant. — Hát aztán azt hiszi az ur, hogy én józan fejű is tudok munkapárti politikát üzni?

SPORTHIREK.

Vármegyei Levente-verseny. Cserháti vidéki és Szügyvidéki Levente Egyesületek f. hó 10-én rendezték első ízben Mohorán a vármegyei nyílt Levente-versenyt, amelyen — Salgótarján város képviselőiben résztvettek: Kovács, Hajmer, Breuer városi és Simon József bányai leventék. — A Salgótarjáni járás képviselőiben — az 1500 m-es csapatversenyre — kiküldve volt a járás legjobb távfutó csapata a „Matranovák 5-ös” csapat: Fehér János, Tóth Géza, Répás Balázs csóka, Praveczy János és Kapás István. A kiküldöttek farszto éjjeli utazás után reggel 7 órakor érkeztek Mohorára, hol ft. dr. Horváth plébános magyaros vendégszeretettel fogadta. A verseny délután 2 órakor kezdődött volna, de a hirtelen támadt záporosó a verseny kezdetét cca 1 órával kitöltölte. — Eredmények: A salgótarjáni városi és bányai leventék közül — Magasugrás: II.-ik díj Kovács városi, III.-ik díj Simon József bányai levente. — 4x100 m-es stafétafutásban: II.-ik díj (Kovács, Breuer, Hajmer, Simon.) Az előfutamban — időre — a salgótarjáni csapat vezet, de a döntőben Breuer drótnban megakadva Kovácsnak későn adja át a botot a így Kovács bár gyönyörű finisszel igyekszik behozni a hibát centiméterekkel második helyezett lett. A salgótarjáni csapat ér-

vényesülését nagyban gátolta az átázott rossz pálya. A verseny egyik legszebb és legizgalmasabb száma volt az 1500 m-es 5-ös csapatverseny, amelyben a járását a távfutásban eddig legyőzhetetlen „Mátránovák 5-ös” csapat képviselte, mely a vármegyei versenyen is a hozzáfűzött reményeknek megfelelően szerepelt. Fehér János — nőgrádvármegye „Nurmi”-ja már az első másodpercben az élre tör s cca 8 m-es előnyt szerezve, — melyet a verseny végéig megtart — gyönyörű finisszal cca 15 m-es előnnyel érkezik a célba. A csapat többi tagja is — a legjobb időt elérve — teljes számban célba ér s így elnyeri a Nőgrádvármegye 1500 m-es csapatverseny elsődíját. Fehér János és Tóth Géza mátránovák leventék eddigi távfutó teljesítményeire ezen a helyen is felhívták az illetékesek figyelmét s e két távfutó tehetség érvényesülése érdekében tetteket várunk.

Gyümölcsfa. Ungváry Józsefnél, Szőlővessző Ungváry Józsefnél, Róza Ungváry Józsefnél, Diszfa, diszcserje Ungváry Józsefnél. A legértelmesebb árjegyzék és minden szaktanács Ungváry József faiskolájában Cegléd, vagy Budapesti irodájában András ut 56.

Egy üzlethelyiség berendezés használatával, egy üzlet helyiség raktárral kiadó. Cim: a kiadóban.

A salgótarjáni kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.
2808/1826. tkv. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Kovács Sándorné bander, szül. Bede Anna végrehajtónak Bede Ferenc végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 6.560.000 K. tökéletes és járuléki behajtása végett a salgótarjáni kir. bíróság területén levő, Somoskőújfalusi községben fekvő, s a Somoskőújfalusi 335 sz. tkönyvben A. I. 1. sor. 204. hrsz. (ház, beltelkek, kert 1428 négyszögöl) ingatlanból Bede Ferencet B. 23. a. illető jutalékára 10.200.000 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban.

Az árverést 1926. október hó 19 napján dél u. 2. órákor fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42 §-ában meghatározott árfolyammal számított ovadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881: LX. t.-c. 147., 150. 170. §§.; 1908: XL. t.-c. 21. §.)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénz az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908: XL. 25. §.).

Salgótarján, 1926. évi szept. hó 29 napján.

Zelenka Ottó s.k. kir. járásbírósa elnök.
A kiadmány hitelül.
Csomor kir. tkvtó.

Salgótarján r.t. város polgármesterétől.
10015/1926. szám.

Hirdetmény.

A nagyméltósági m. kir. pénzügy-minister ur leirata alapján közhírré tétetik, hogy 20 éves körülbelül 12 1/4 százalékkal törleszthető kölcsönt vehetnek a városok igénybe.

Felhívom az érdekeltek, kik építeni szándékoznak s az építésükhöz szükséges tökélt kellő fedezet mellett igénybe venni óhajtnak, hogy haladéktalanul, de legkésőbb folyó hó 20-ig a város polgármesteri hivatalánál igényüket jelentsek be, ahol is a kölcsönre vonatkozóan részletes felvilágosítást nyerhetnek.

Salgótarján, 1926. október 12-én.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

LEG-
NAGYODD
FAISKOLA
AZ

UNGVÁRY LÁSZLÓ RT.

Cegléd—Budapest, IV., Váci u. 35.
Gyümölcsfát, dísznövényt, eredeti hollandi jácint és tulipánmagvakat, kerti magvakat és eszközöket szállít. Árjegyzék ingyen.

ELADÓ!

1 és 2 éves gyökeres szőlőoltványok, sima és gyökeres amerikai vadvesszők, több fajta gyümölcsfák, akác és gledic-hia csemeték.

Építéshes való falazó kö!

Árjegyzéket küld: Molnár Mihály Abaujszántó.

Hangya fogyasztási szövetkezet.

Textil és divatáru osztály.

Legujabban raktárra érkeztek: „Az ország legjobb az „Oroszlán” védjeggyel, Gyukis és Társa cs. és kir. kalapgyár elismerten legjobb áru, melyeket a legméltányosabb áron bocsátunk áruba.

Maradék vásár előnyös beszerzéseinek következtében maradék rőfös árut mint barchet, mosó delaine, köpper, libertin szatén stb. a normális áron jóval olcsóbban árusítjuk.

Mint a salgótarjáni „HANGYA” Fogyasztási Szövetkezet Divat osztálya

ezuton tisztelettel értesítjük igen tisztelt tagjainkat és vásárló közönségünket, hogy az őszi idény beálltával

raktárunkat dúsan felszereltük

a legfinomabb

angol divat flanelokkal és barchetokkal.

Beszereztük továbbá a selyemáruinkat is:

Chrepdeschine zsaphone és bélésselymeket

legfinomabb minőségben tartjuk raktáron.

Felhívjuk közönségünk figyelmét

férfi és női divat szöveteinkre,

amelyeket legfinomabb minőségben és

mélyen leszállított áron bocsátunk

rendelkezésre.

A keresztény társadalom szíves támogatását kérjük. Tisztelettel:

„Hangya”

Fogyasztási Szövetkezet

Salgótarjáni APOLLO MOZGÓ heti műsora

Szombat Vasárnap	Hétfő	Kedd	Péntek
okt. 16. 17.	18.	19.	22.
A TIZ PARANC SOLAT Klaszikus világfilm. Szózat az emberiség- hez 14 felvonásban.	Klaszikus világfilm, A TIZ PARANC SOLAT Rendezte: Cecil B. De Mille.	TIGER THOMPSON Főszerepben: Harry Carey. A FEKETE HATTYU erkölcsrajz 7 felv.	

kezdete hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 4, 6 és fél 9 órakor.

Nyomatott „A Munka” könyvnyomdában Salgótarján. — Tulajd: Végh Kálmán.

Csak az udvarban

Cim: Olcsó Maradék vásár

Budapest.

Alapítva 1895 32 Király-utca 32 Alapítva 1895

Kapható szennzációs olcsó árak mellett
alant felsorolt cikkek:

Árak ezekben
méter voile vagy színes crepp 22
vagy kék-fehér mintás grenadin

3 méter delén vagy karton vagy
sifon vagy mosott vászon vagy
1 méter duplaszélés női szövet
minden színben — — — 29

3 méter 140 cm. széles kitűnő mi-
nőségű, divatos fértőlöny-vagy
felöltőszövet hozzávalóval együtt
vagy 1 drb virágos vattapaplan,
paplanlepedővel együtt — — — 278

U. m. 2 mtr. hosszú fehérített lepedő
dbja 49; duplaszélés crepe de Chine
98; selyemfényű clott, minden színben
19; himzett női ing vagy nadrág 18; bő-
rös törülköző 11; angin vagy kana-
vás v. kelengyevászon mtr. 13.
Postai rendeléseket lelkiismeretesen
teljesítünk.

Hi dessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban!

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

ÖN

biztosan vevőnk lesz

Ha

levelezőlapon kéri új
árjegyzékünket fény-
képező gépek és
cikkekéről.

Hatschek és Farkas

Budapest, IV, Károly körút 26.

Jutalomkiosztás

1926. november 15.-én.

GYÜJTSE!

GYÜJTSE!

ALTESSE

cigarettepapír
borítékait!!

PRÓBÁLJA MEG ÖN IS!

Budapesti

MÁRIA

késérőgyógyviz kitűnő hashajtó
és gyomortisztító.

Kapható gyógyszerárakban,
fűszer és csémegeüzletekben.
Különösen ajánlatos: elhízásnál,
vérkeringési zavaroknál, érelme-
szesedésnél, köszvény, epeköb-
talmaknál, nőibajoknál.

Forgalomba hozza:

Budaörsi Késérővízferrás R. T.

Központi iroda: Budapest, V. Bál-
ványucca 20.

KÉPVISELŐKET KERESÜNK.

KÖHÖGES
REKEDTSEG

RÉTHY-FELE
PEMETEFÜ-CUKORKA

Tulzsfolt raktár folytán
önköltségi áron alul új fa-
megmunkáló gépek
gyári garanciával. Üzemredukció miatt
használt üzemképes

Szerszámgépek

szűrő, maró, vésőgépek, esztergapadok,
shappingek, használt asztalos és laka-
tos szerszámok, stransmissió alkatrés-
zek (szíjtárcsák, konszolk stb.) vil-
lanymotorok, reservoírok, kazánok,
gőzgépek

rendkívül olcsón
kaphatók.

Herkules művek r. t.

Budapest, VI. Figyelő-ucca 14—16.

Telefon: Lipót 908—20.

„ 908—21.